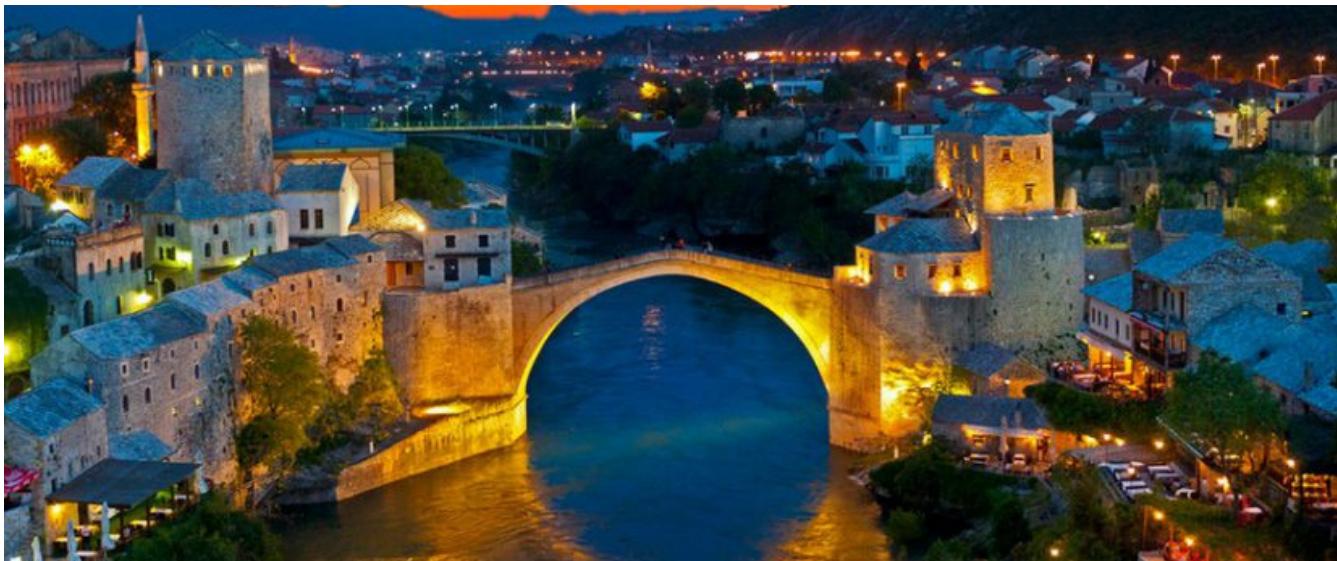

IROMAG

Odlazni studenti

U OVOM BROJU

STUDENTSKI PROSTOR

Lejla Fazlinović

Armin Đulić

SAVJETI ZA RAZMJENU: ERASMUS, CEPUS, MEVLANA I OSTALI PROGRAMI

ISKUSTVA SA RAZMJENE

Mirza Humo

Rijad Gosto

ZANIMLJIVOSTI

Međunarodni dan pravde

Svjetski dan zaštite okoliša

UNMO BUDDY

Intervju sa Lejom Fazlinović

by IROUNMO

Projekat pod nazivom "Studenti koji leti" je osmišljen s ciljem promocije Studija turizma koji je multidisciplinarni akademski Studij osnovan u organizaciji Ekonomskog fakulteta, Fakulteta humanističkih nauka, Agromediterranskog i Nastavničkog fakulteta. Ovim promo videom smo željeli poslati poruku studentima o kakvom studiju se radi i koje sve mogućnosti i prilike stoje na raspolaganju onima koji se odluče studirati graditi svoju karijeru u sektoru turizma. Sam naziv koji nosi ovaj projekat jednim dijelom je također povezan i sa skokovima sa Starog mosta koji su simbol grada Mostara. Krila i let ujedno predstavljaju i put svih studenata do ostvarenja svojih ciljeva. Projektom želimo postići mlade ljude mladim i kazati im kako je sve moguće ostvariti ukoliko to zaista istinski i žele. Put do cilja i letovi koje ostvare na tom putu mogu biti puni uspona i padova ali je bitno da nikada ne prestanu vjerovati u svoje želje.

Za Studij turizma sam čula prilikom promocije fakulteta koja se održala u srednjoj školi te sam se nakon konsultacije s kolegama koji su već odabrali ovaj studij odlučila da je to studij na kojem želim da se obrazujem, usavršavam i širim svoje vidike, a tokom svog školovanja shvatila sam da je to bila dobra odluka i pravi odabir za moju budućnost. S tim da se posljednjih par godina bavim radom u turizmu i želja mi je uspješno proširiti već razvijeni porodični biznis.

Obrazovanje na ovom studiju pružilo mi je mnoga znanja u različitim oblastima, od usavršavanja jezika koji su ključni za turizam, sticanja znanja u oblasti menadžmenta te jačanje menadžerskih vještina, i upoznavanje s ključnim ekonomskih i finansijskim analizama za rad nekog preduzeća. Dobra kombinacija stečenih znanja na Studiju turizma priprema studente za tržište rada. Istakla bih kako mogućnost Erasmus razmjena za studente ima vrlo veliku važnost te je to od jedan od razloga zbog kojih sam odlučila studirati ovaj studij. Odlazak na Erasmus razmjenu je moja velika želja jer tokom razmjene želim steći nova znanja, iskustva koja će mi pomoći da uspješno savladam sve prepreke na putu do cilja.

Intervju sa Arminom Đulićem

by IROUNMO

Povodom Dana medicinskih sestara razgovarali smo sa studentom Studija Zdravstvene njage. Student Armin Đulić kroz razgovor je obrazložio zašto se odlučio da svoje školovanje nastavi na ovom studiju, koliko je važna uloga zdravstvenih radnika u društvu, da li postoji svijest o važnosti kvalitetnog i stručnog medicinskog osoblja, i na kraju je istakao šta on čini za studij kao student.

Šta te potaklo da upišeš Studij Zdravstvene njage?

Ponajviše sam upisao Studij Zdravstvene njage zbog toga što sam porodično okružen sa medicinskim radnicima. Njihov doprinos zajednici me je i samog motivisao da budem jedan od njih te da nesebično odvojam dio sebe za profesiju kojoj je potrebno puno ljubavi. Pored toga, jedan novi izazov je bio što se na Univerzitetu pojavila prilika za nešto novo a ja sam želio to da iskoristim.

Šta posebno voliš u ovoj profesiji?

Kod ove profesije veoma je bitno da se zavoli način rada u kojem na prvo mjesto se stavlja ljudski život i očuvanje zdravlja. Jednako bitno je baviti se i javnom prevencijom, jer to je jedna od dužnosti zdravstvenih radnika.

Koliko je važna uloga zdravstvenih radnika u društvu?

Sama uloga zdravstvenih radnika je velika, naročito u periodu pandemije u kojem se nalazimo. Društvo kojim smo okruženi je veoma kompleksno i sam pristup istom je veoma specifičan. U društvu ni sami vjerovatno nismo svjesni koliko razgovora obavimo „neformalnih“, a da se dotiču zdravlja i načina života.

Da li postoji svijest o važnosti kvalitetnog i stručnog medicinskog osoblja?

Da je ovo pitanje postavljeno prije perioda pandemije mislim da bi odgovor bio drugačiji. Međutim u vrijeme pandemije mislim da su ljudi shvatili koliko je bitno imati kvalitetno i stručno osoblje. Sam odnos medicinskog osoblja prema ljudima se podiže na neki novi nivo i smatram da kroz našu stručnu praksu koju smo obavljali imali smo mogućnost da vidimo i naučimo dosta toga od kvalitetnog kadra.

U generalnom osvrtu na kraju četvrte godine moram da naglasim da naš studij ima veoma aktivnu asocijaciju koja broji preko dvadeset članova i koja uzima učešće na raznim projektima. Također, kvalitetan kadar profesora i asistenata mislim da može dati samo pozitivnu produkciju kvalitetnog domaćeg kadra.

Gdje da idem?

By IROUNMO

.Erasmus+ program međunarodne kreditne mobilnosti

Erasmus+ program je program Evropske unije za podršku obrazovanju, nauci, mladima i sportu u Evropi. Program međunarodne kreditne mobilnosti (KA 107) jeste jedna od ključnih akcija Erasmus+. Prema pravilima Erasmus+ programa ova ključna akcija predviđa mobilnost studenata, nastavnog i administrativnog osoblja iz programskih u partnerske zemlje i obrnuto. Programske zemlje su zemlje Evropske unije, dok partnerske zemlje nisu članice EU. Samo zemlje Evropske unije mogu biti nosioci, tj. koordinatori projekta, što znači da su oni aplikanti. Bosna i Hercegovina može kao partner da učestvuje u ovom programu.

Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru učestvuje u programu međunarodne kreditne mobilnosti. Prve aplikacije i prvi interinstitucijski sporazumi su potpisani akademske 2014/15, a prve mobilnosti su ostvarene u zimskom semestru 2015/16. akademske godine.

Kancelarija za međunarodnu saradnju pruža podršku kako odlaznim tako i dolaznim studentima, akademskom i administrativnom osoblju, prilikom procesa nominacije i aplikacije, ali i tokom samog boravka na mobilnosti.

Mevlana program razmjene

Mevlana program razmjene je program koji ima za cilj razmjenu studenata i akademskog osoblja između visokoškolskih ustanova u Republici Turskoj i visokoškolskih ustanova iz drugih zemalja. Studenti mogu provesti na razmjeni jedan, odnosno dva semestra, dok akademsko osoblje može ostvariti mobilnost od jedne sedmice do tri mjeseca. Mobilnost akademskog osoblja se odnosi isključivo na izvođenje nastave.

Kancelarija za međunarodnu saradnju

iro.unmo

International relations office UNMO

Gdje da idem?

By IROUNMO

CEEPUS program razmjene

CEEPUS je program akademske mobilnosti studenata i nastavnog osoblja Srednje i Jugoistočne Evrope. Zemlje koje su uključene u program su: Albanija, Austrija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Češka, Kosovo, Mađarska, Makedonija, Moldavija, Poljska, Rumunija, Srbija, Slovačka, Slovenija i Hrvatska.

CEEPUS podrazumijeva postojanje CEEPUS mreža. Jednu CEEPUS mrežu čini najmanje tri člana iz najmanje tri države članice CEEPUS-a. Stipendije za mobilnost unutar CEEPUS-a dostupne su studentima prvog, drugog i trećeg ciklusa, kao i nastavnom osoblju. CEEPUS poznaje četiri vrste mobilnosti: semestralna mobilnost studenata u minimalnom trajanju od tri mjeseca, mobilnost na koju se mogu prijaviti studenti završnih godina u svrhu istraživanja za završni ili diplomski rad u minimalnom trajanju od mjesec dana, mobilnost nastavnog osoblja i kratka grupna mobilnost, na primjer za učestvovanje na ljetnoj školi.

CEEPUS omogućava apliciranje unutar postojećih CEEPUS mreža i mobilnost izvan CEEPUS mreža, poznatije kao freemover mobilnosti.

Prijave za mobilnosti se vrše isključivo putem CEEPUS online sistema. Neke države nude i dodatne pogodnosti kao što su pokriveni troškovi smještaja, subvencionirana prehrana te povrat putnih troškova. Iznos stipendija te prava stipendista se mogu pronaći na www.cepus.com odabirom ciljane države.

Ostali programi mobilnosti

Programi koji ne prepostavljaju obavezu članstva univerziteta u mrežama ili programima, ili na koje studenti mogu aplicirati na osnovu svog državljanstva ili na osnovu činjenice da su oni redovni studenti univerziteta, mogu se svrstati u ostale programe mobilnosti.

Najpoznatiji programi ove vrste su: program Njemačke službe za akademsku razmjenu (www.daad.de), Fulbright programi Vlade SAD (www.cies.org), programi koje finansira Austrijska razvojna agencija (www.entwicklung.at/en/), program Naučno-tehnološkog istraživačkog vijeća Republike Turske (www.tubitak.gov.tr) ili program Republike Francuske Campus France (www.campusfrance.org/fr).

Kancelarija za međunarodnu saradnju

iro.unmo

International relations office UNMO

Vaša iskustva sa razmjene

By IROUNMO

Razmjena je velika i zahtjevna odluka, ali i izuzetno pravi i dobar potez, posebno ako se studenti otisnu sami daleko od domovine, doma, porodice i prijatelja. Razmjena je zamjena i promjena, jer mijenja osobu i daje joj mnoge prilike. Godine, do nisu bitne. Koliko god da za vrijeme razmjene za vrijeme nastave studenti učili o svojoj struci, svaki dan se izazivaju, učenjem o sebi i samostalnosti u sretno-nesretnim vremenima i poznato-nepoznatom prostoru, koliko god da isti taj prostor izgledao primamljiv i poznat. Tako sam dokazao sebi i okolini koliko sam pametan i sposoban, jer nisu svi za razmjene. Za razmjenu treba iskustva u snalaženju u prostoru i vremenu, te samopouzdanje i hrabrost. Ja sam boravio u Kraljevini Španiji pet mjeseci i tu sam se zadesio u sretno-nesretna vremena, kad se pojavio novi virus Korona (SaRs CoV-2). U mjeseca sam bio u obaveznoj samoizolaciji zbog zakona. Redovno sam primio svaku stipendiju i nikad mi nije nedostajalo novca, čak sam i uštudio nešto novca. Stipendija je pokrivala sve, a primali smo je preko studentske kartice koju smo dobili u Univerzitetskoj banci. Uvijek sam se osjećao sigurno u gradu i studentskim putovanjima preko studentske organizacije ESN (Erasmus Student Network) koja spaja ERASMUS studente, organizuje razna putovanja, razne zabave i projekte.

Kad sam stigao, prvih sedam dana sam se smjestio u hotel u centru Almerije koji sam unaprijed pred dolazak rezervisao preko interneta, jer nisam htio da se za stalno smjestim u studentski dom. Tražio sam smještaj sedam dana, dan-noć, i sedmi dan našao stan u centru grada koji je jeftiniji od studentskog doma. Stan je bio blizu hotela. Vlasnica stana je starija Almerijanka. Blizu stana su bile apoteka, autobuska stanica, prodavnica i teretana. Deseti dan sam se preselio iz hotela i uselio u stan. Dok je sve bilo kako treba i pred sami povratak u BiH, imao sam priliku za turističko-istraživačka putovanja zbog završnog rada. Bilo je lijepo i nezaboravno. Iskustvo. :)

Vaša iskustva sa razmjene

By IROUNMO

Za vrijeme putovanja i za vrijeme same razmjene, imao sam priliku da saznajem mnogo više o sebi, mjestu odakle dolazim, ljudima koje znam i s kojim sam se upoznao. O tome sam mnogo bolje saznao kad sam se vratio u BiH. Trebalo je malo vremena da se priviknem u BiH, isto kako je trebalo da se priviknem za Almeriju. Imao sam priliku da putujem i družim se sa kolegama s turizma, te ostalih fakulteta i studija iz: Sarajeva, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Tunisa, Maroka, Alžira, Iraka, Češke Republike. Ako sam uvidio koliko smo svi mi isti, slični, različiti, sposobni i nesposobni. Ugostio sam profesora s turizma, zajedno smo jeli i obilazili grad, dok je bio u poslovnoj posjeti Univerzitetu u Almeriji. Dobio sam i poziv za turističku posjetu turističkom dijelu Iraka uz ponudu za besplatan smještaj, besplatne izlete i obroke, uzimajući u obzir da je izuzetno zahtjevno pristupiti tom turističkom dijelu zemlje.

Almerija me posebno iznenadila zbog raznolikosti stanovnika koji tu imaju privreme ili stalni boravak iz svih krajeva svijeta. Zbog boravka od pet mjeseci, trebala je viza koja se besplatno izradi u ambasadi u Sarajevu bez puno papirologije i vremena. Almerija je grad od 190 000 stanovnika u regiji Andaluzija. Poznat je prema predivnoj staroj utvrdi Alcabasa s koje se pruža najljepši prema gradu i moru. Grad ima plažu, šetalištu kraj mora i šetališta u centru. 2019. godine je dobio titulu za glavnog grada gastronomije.

Vaša iskustva sa razmjene

By IROUNMO

Šta je to Erasmus?

Pa kada to objašnjavam svojim kolegama, u želji da i oni razmisle o odlasku na Eramsus, ja to formulišem ovako: „Neko ti plaća 800€ mjesечно da ideš živjeti i putovati po Evropi.“ I zaista, to je tako.

Priliku da studiramo semestar na evropskim univerzitetima, da živimo u najljepšim evropskim gradovima, da putujemo Evropom i još da nam sve to neko drugi finansira, shvatamo olako i veoma slabo koristimo. Veoma mi je žao zbog toga i zaista bi mi bilo dragو kada bi više mladih ljudi odlučivalo na korak, koji sam ja odlučio 2018., a sproveo u djelu 2019. godine.

Dakle te 2018. godine, nakon što sam krenuo na 3. godinu, odlučio sam da definitivno moram iskoristiti priliku da odem na Erasmus. Nakon što sam razmotrio ponuđene opcije, uporedio planove i programe s planom i programom moga fakulteta, odluka je pala na Lublin. Grad na istoku Poljske, deveti po veličini s oko 340000 stanovnika.

Ono što prije svega hoću da naglasim, a mnogima predstavlja kočnicu pri odlasku na razmjenu, je to da nisam imao nikakvih problema vezano za polaganje predmeta u Poljskoj i kasnije upis ocjena. Predmete koji su definisani learning agreementom i koje sam kasnije uredno položio u Poljskoj, upisani su mi i priznati u Mostaru. To je stvar koja inaće plaši mnoge studente, ali mislim da je sasvim neopravданo, tačnije siguran sam. (DAKLE JOŠ JEDNOM PORUKA- IDITE NA ERASMUS)

Strah koji sam osjetio prvi dan u Poljskoj kada sam sjeo u svoju sobu je bio ogroman. Odjednom se zapitaš: „Šta ja radim ovdje, sam u sred Poljske, nikog ne znam, što ti je ovo trebalo..“ Naravno to je trajalo kratko i već narednih nekoliko dana krećem s upoznavanjem grada i ljudi s kojima će provesti predivna 4 mjeseca..

Tada počinje jedan od najljepših perioda moga života. Počev od grada koji je prelijep, do druženja i partija, fakulteta, putovanja.. U tom periodu obišao sam Krakov, Gdanjsk, Varšavu, a za vrijeme proljetnog raspusta boravio sam u Amsterdamu i Pragu.

Vaša iskustva sa razmjene

By IROUNMO

Tada počinje jedan od najljepših perioda moga života. Počev od grada koji je prelijep, do druženja i partija, fakulteta, putovanja.. U tom periodu obišao sam Krakov, Gdansk, Varšavu, a za vrijeme proljetnog raspusta boravio sam u Amsterdamu i Pragu.

Fakultet me zaista impresionirao. Profesori su bili veoma stručni i svi su dolazili s ogromnim iskustvom iz prakse. Iz tog razloga nije bilo ni teško položiti ispite, pa čak ni meni .

Evo već je skoro dvije godine da sam bio na razmjeni, ali sjećanja ne blijede. Ne prođe dan a da se ne sjetim tog divnog perioda života u Lublinu. Nadam se da će u budućnosti imati priliku da još jednom odem na razmjenu, jer je to definitivno iskustvo koje vrijedi ponoviti.

Takoder se nadam da će ovim tekstom bar malo pomoći mlađim kolegama da se odluče na taj korak i da će u budućnosti ići u što većem broju.

Rijad Gosto, student Ekonomskog fakulteta

Međunarodni dan pravde

By IROUNMO

Međunarodni dan pravde obilježava usvajanje Rimskog statuta 17. jula 1998. godine i obilježava važnost nastavka borbe protiv nekažnjivosti i uspostavljanja pravde za žrtve ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida. Povodom Međunarodnog dana pravde razgovarali smo sa doc. dr Sunćicom Hajdarović.

1. Koja je razlika između prava i pravde?

Odgovor na ovo pitanje bih započela jednom rimskom izrekom: „Ius est ars boni et equi“; što u prevodu znači: „Pravo je umijeće dobrog i pravednog.“ Kada definišemo pravo, onda kažemo da je to jedan uređen skup pravnih normi, instituta i načela kojima se kojima se uređuju odnosi u društvenoj zajednici. Ovako data definicija prava jeste definicija u objektivnom smislu. A ako govorimo o definisanju prava u subjektivnom smislu, tada pravo predstavlja skup prava i obaveza koje su pojedincu garantovane ili nametnute.

Kada govorimo o pravdi, onda slobodno možemo reći da je pravda jedan složeniji pojam od prava i pravdu je kao pojam potrebno sagledati detaljnije, iz više uglova. Pravda je pojam kojeg svi spominjemo i kojem težimo, ali od različitosti društvene zajednice kojoj pripadamo, pojam pravde shodno tome različito i doživljavamo. Upravo iz tih razloga je pojam pravde teško objasniti, jer se on dovodi u vezu sa raznim faktorima lične prirode, kao i različitim dijelovima društvenih sadržaja, kao što su religija, ideologija, moral, običaji, itd.

Medunarodni dan pravde

By IROUNMO

2. Šta mislite koliku ulogu pravo ima u procesu postizanja pravde?

Pravni sistem jedne države i provođenje pravnog sistema, odnosno vladavina prava, ima veliku ulogu u postizanju pravde. Naime, povjerenje u pravni sistem je temelj postizanja pravde i zadovoljenja žrtve. Usko vezano sa pravom i pravdom je proces tranzicijske pravde, koja znači suočavanje društva sa svojom konfliktnom prošlošću. Najbolji primjer za objasniti tranzicijsku pravdu je primjer Bosne i Hercegovine, u kojoj tranzicijska pravda traje predugo. Mi, kao društvo smo i dalje opterećeni bremenom prošlosti, nismo još uvijek završili taj proces tranzicijske pravde, mnogi zločini su i dalje nepresuđeni, te samim tim ne možemo imati adekvatno zadovoljenu pravdu za žrtve i njihove porodice. Dakle, dobar, efikasan pravni sistem dovodi do zadovoljenja pravde, i to dvoje mora ići ruku pod ruku jedno s drugim.

3. Koje su temeljne karakteristike društva koje ima izbalansiran odnos prava i pravde?

U demokratskim društvima, od suštinskog je značaja da institucije koje provode pravo imaju izbalansiran odnos prava i pravde. Na prvom mjestu ustav, kao akt najveće pravne snage u jednoj državi, treba da garantuje pravedno i djelotvorno zakonodavstvo. Naravno, nakon ustava i svi drugi zakonski i podzakonski akti treba da teže istom. Da bi postojao izbalansiran odnos prava i pravde, društvo prvo treba da uspostavi potpunu garanciju vladavine prava, da prava budu jednaka za sve pripadnike tog društva, te da postoji visok stepen tolerancije u društvu. Nakon toga, pravni sistem treba da je efikasan, da pravni postupci ne traju predugo, te da žrtva dobije satisfakciju za povredu koju je pretrpila.

4. Koliku ulogu imaju običaju u pravu?

Običajno pravo je kodeks običaja koji ima karakter neformalnog prava. Snaga običajnog prava proizilazi iz tradicije, u namjeri da se sankcioniše svako ponašanje koje „odstupa od normalnog“. U zavisnosti od pravnog sistema kojem pripada neka država i običaji imaju manje ili veće mjesto u pravnom sistemu. Ako pogledamo anglosaksonski pravni sistem, onda u tom sistemu običaju zauzimaju jako važno mjesto, jer predstavljaju jedan od najznačajnijih izvora prava. Međutim, mi pripadamo evropskokontinentalnom pravnom sistemu, gdje običaju predstavljaju posredan izvor prava. Primjera radi, običajno pravo ulazi u krivično pravo preko zakonskih bića onih krivičnih djela čija su obilježja ustvari pojmovi koji su preuzeti iz onih grana prava kod kojih je utjecaj i značaj običajnog prava mnogo jači nego što je to u krivičnom pravu. Takav primjer imamo kod krivičnog djela Povreda zakona ili običaja rata, gdje se zakon izričito poziva ne samo na zakone rata nego i na običaje rata, pri čemu taksativno navodi i sta te povrede zakona ili običaja rata u sebe uključuju. Dakle, ponekad običajno pravo može kao izvor prava doći do izražaja kao interpretativno sredstvo, tj. kad se radi o tumačenju krivičnih propisa. Danas je značaj običajnog prava dosta smanjen tendencijom da se pravo kodifikuje, tj. da se u potpunosti pretvori u pisano pravo.

Svjetski dan zaštite okoliša

By IROUNMO

Povodom "Svjetskog dana zaštite okoliša" razgovarali smo s prof. dr Sanelom Riđanović. Profesor zoologije i biologije aktivno se bavi zaštitom okoliša, te kontinuirano širi svoja znanja o biljnim i životinjskim vrstama, njihovom životu, te zaštiti.

Šta je neophodno svakodnevno činiti kako bi se unaprijedila zaštita okoliša?

Prvenstveno moramo definisati "zaštitu okoliša". Jedna od definicija je "Zaštita okoliša je skup odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj sprječavanje onečišćenja i zagađenja okoliša, sprječavanje nastanka šteta, smanjivanje i/ili otklanjanje šteta nanesenih okolišu te povrat okoliša u stanje prije nastanka štete". Nažalost, danas u vremenu globalne ekspanzije, ovaj pojam postaje "misaona imenica". Zašto? Zato što mnoga velika preduzeća ne poštuju mjere i zakone koje im je propisala država Bosna i Hercegovina. Mi smo jedna od rijetkih država u Evropi koja nema zakon o reciklaži sekundarnih sirovina. Po mom mišljenju na ovom bi se trebalo poraditi. Reciklaža bi trebala da bude prioritet i mi imamo potencijala da napravimo jedan od ovakvih pogona i pokažemo Evropi i svijetu da možemo i da znamo. Što se tiče nauke i struke, mi imamo eksperte u oblasti životne sredine i oni se moraju aktivno uključiti u sve segmente nauke kao i zaštite životne sredine. Samo jedna konstatacija, žalosno je da pored ljudi koji su kompetentni da rade ekspertne studije, dolaze nam eksperti iz EU i oni nam nameću, nažalost svoje standarde. Očigledno je da se Bosna i Hercegovina tek budi u polju zaštite okoliša.

Koji su to izazovi pred kojima se nalazi svijet?

Primarni i jedini resursi koji bi trebali da budu prioriteti su: vodeni resursi diljem svijeta a naročito u BiH. Zadnjih godina su se napravile mnogobrojne MHE u Bosni i Hercegovini, koje spore mještani lokalnih zajednica. Ove koje su već napravljene prave velike probleme. U mnogo slučajeva, evidentirano je suho korito između brane i strojare. I dovoljan je samo jedan dan da izumru vodeni insekti kojim se hrani potočna pastrmka i ostale Salmonidne vrste. Mi smo treća zemlja u Evropi po vodnom bogatstvu. Ako pogledamo malo druge države u EU koje su odlučile da ruše MHE i vrate njihove rijeke u prvotno stanje, moje pitanje je: "Kakvu korist mi imamo od izgradnje MHE u BiH"? Još jedan od ozbiljnih problema s kojim se susrećemo je sječa šuma od Amazonije do BiH. Opće je poznato da Amazonija predstavlja "Pluća planete zemlje". Unatoč tome, svaki dan se posijeće u prosjeku 3 do 4 fudbalska stadiona šume u Amazoniji. Nije ništa bolje u BiH. Nezakonita sječa šuma je prisutna sve od završetka rata pa do danas. Ako se ovako nastavi, mi ćemo imati gole vrleti po našim planinama.

Kako potaknuti ostale na očuvanje okoliša i savjesno ponašanje?

Edukacijom mladih ljudi, počevši od vrtića, osnovne i srednje škole, pa čak i fakultetski obrazovanih ljudi. Očuvanje okoliša je nešto što bi se trebalo ponuditi kroz edukaciju od malih nogu. Npr. po meni "ekologija i zaštita životne sredine" bi trebao da bude predmet koji se izučava u osnovnoj i srednjoj školi, pa čak na svim fakultetima i smjerovima. Definitivno treba također pokrenuti edukaciju građana Mostara, kako se ophoditi prema okolišu.

Svjetski dan zaštite okoliša

By IROUNMO

Povodom "Svjetskog dana zaštite okoliša" razgovarali smo s prof. dr Sanelom Riđanović. Profesor zoologije i biologije aktivno se bavi zaštitom okoliša, te kontinuirano širi svoja znanja o biljnim i životinjskim vrstama, njihovom životu, te zaštiti.

Šta je neophodno svakodnevno činiti kako bi se unaprijedila zaštita okoliša?

Prvenstveno moramo definisati "zaštitu okoliša". Jedna od definicija je " Zaštita okoliša je skup odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj sprječavanje onečišćenja i zagađenja okoliša, sprječavanje nastanka šteta, smanjivanje i/ili otklanjanje šteta nanesenih okolišu te povrat okoliša u stanje prije nastanka štete". Nažalost, danas u vremenu globalne ekspanzije, ovaj pojam postaje "misaona imenica". Zašto? Zato što mnoga velika preduzeća ne poštuju mjere i zakone koje im je propisala država Bosna i Hercegovina. Mi smo jedna od rijetkih država u Evropi koja nema zakon o reciklaži sekundarnih sirovina. Po mom mišljenju na ovom bi se trebalo poraditi. Reciklaža bi trebala da bude prioritet i mi imamo potencijala da napravimo jedan od ovakvih pogona i pokažemo Evropi i svijetu da možemo i da znamo. Što se tiče nauke i struke, mi imamo eksperte u oblasti životne sredine i oni se moraju aktivno uključiti u sve segmente nauke kao i zaštite životne sredine. Samo jedna konstatacija, žalosno je da pored ljudi koji su kompetentni da rade ekspertne studije, dolaze nam eksperti iz EU i oni nam nameću, nažalost svoje standarde. Očigledno je da se Bosna i Hercegovina tek budi u polju zaštite okoliša.

Koji su to izazovi pred kojima se nalazi svijet?

Primarni i jedini resursi koji bi trebali da budu prioriteti su: vodeni resursi diljem svijeta a naročito u BiH. Zadnjih godina su se napravile mnogobrojne MHE u Bosni i Hercegovini, koje spore mještani lokalnih zajednica. Ove koje su već napravljene prave velike probleme. U mnogo slučajeva, evidentirano je suho korito između brane i strojare. I dovoljan je samo jedan dan da izumru vodeni insekti kojim se hrani potočna pastrmka i ostale Salmonidne vrste. Mi smo treća zemlja u Evropi po vodnom bogatstvu. Ako pogledamo malo druge države u EU koje su odlučile da ruše MHE i vrate njihove rijeke u prvotno stanje, moje pitanje je: "Kakvu korist mi imamo od izgradnje MHE u BiH"? Još jedan od ozbiljnih problema s kojim se susrećemo je sječa šuma od Amazonije do BiH. Opće je poznato da Amazonija predstavlja "Pluća planete zemlje". Unatoč tome, svaki dan se posijeće u prosjeku 3 do 4 fudbalska stadiona šume u Amazoniji. Nije ništa bolje u BiH. Nezakonita sječa šuma je prisutna sve od završetka rata pa do danas. Ako se ovako nastavi, mi ćemo imati gole vrleti po našim planinama.

Kako potaknuti ostale na očuvanje okoliša i savjesno ponašanje?

Edukacijom mladih ljudi, počevši od vrtića, osnovne i srednje škole, pa čak i fakultetski obrazovanih ljudi. Očuvanje okoliša je nešto što bi se trebalo ponuditi kroz edukaciju od malih nogu. Npr. po meni "ekologija i zaštita životne sredine" bi trebao da bude predmet koji se izučava u osnovnoj i srednjoj školi, pa čak na svim fakultetima i smjerovima. Definitivno treba također pokrenuti edukaciju građana Mostara, kako se ophoditi prema okolišu.

UNMO BUDDY

By IROUNMO

UNMO Buddy je osoba / student Univerziteta Džemal Bijedic u Mostaru koja se prijavila da pomogne dolaznim studentima da se što bolje prilagode životu u Mostaru. Buddy će pomoći dolaznim studentima odgovaranjem na sve njegove / njene upite. Buddy ima zadatak pomoći dolaznom studentu sa akademskim obavezama i uključiti ga u vannastavne aktivnosti koje se nude na univerzitetu. Samo pisanjem na iro.student@unmo.ba studenti mogu dobiti više informacija o svemu što žele znati. Buddy će također, na zahtjev, pomoći studentima da pronađu smještaj, te pomoći oko dokumenata za privremeni boravak. Buddies su najbolji izvor informacija u smislu kako se dobro zabaviti u Mostaru, koja mjesta vidjeti i gdje ići. Po dolasku studenti su uključeni u zatvorenu Facebook grupu UNMO Buddy System. Facebook grupa pomaže prilikom dijeljenja važnih obavještenja o njihovom boravku na UNMO-u i u Mostaru. Ukoliko želiš da postaneš Buddy i pomogneš nekom od dolaznih studenata, piši nam na već pomenutu mail adresu i u par rečenica napiši zašto bi to volio/voljela.

